

MYSTERIUM
TREMENDUM

SEBASTIAN RAINER

panteon

MYSTERIUM
TREMENDUM

MYSTERIUM
TREMENDUM
SEBASTIAN RAINER

panteon

Redigovaný přepis rukopisu
Mysterium tremendum
ze soukromé sbírky

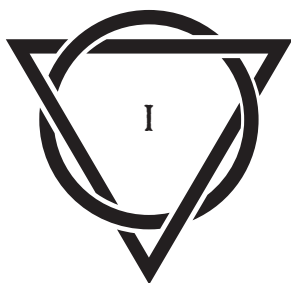
Copyright © 2015 by Panteon
Cover © 2015 by Emil Křížka

Nakladatelství Panteon, Národní 21, 110 00 Praha 1
www.knihypanteon.cz | www.facebook.com/knihypanteon
Odpovědná redaktorka: Jana Veselá
Návrh obálky, plakát a trailer: Emil Křížka
Sazba: DTP Panteon
Tisk a vazba: CPI Moravia Books, Pohořelice
Printed in Czechia

ISBN 978-80-87697-33-7

Na sosnové větvi táhne za sebou mrtvou,
černě oděnou ženu, blátem a listím.

THE PLASTIC PEOPLE OF THE UNIVERSE

ERIK chtěl zděšením vykřiknout, ale vzduch, který v té rychlosti nasál mezi zuby, se mu vzpříčil v krku. Zůstala jen otevřená ústa. Panika uzavřela záklopku v plicích a z úst nevyšel ani vánek. Strnule zíral na nečekaný výjev uprostřed silnice. Světlomety automobilu prozářily hustou mlhu a odhalily lidské siluety. Jedna ležela na zádech a druhá se ji za nohy snažila odtáhnout pryč. Když je oslepila záře ze světlometů, strnuly. Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, BUM. Vmžiku z nich byly vyděšené mramorové sochy. Bledé tváře Erikovi připomněly *Vykřik* od Edvarda Muncha. Obličej zalitý světlem, černé tečky místo očí a temné díry místo úst.

Ustrnutí. Vincent mu o tajích neverbální komunikace a dědictví našeho limbického mozku kdysi vyprávěl. Ustrnutí bylo a ještě dlouho bude první linie obrany proti hrozbě a nebezpečí. Reakce, kterou si mozek vytvořil už před miliony let. Reaguje reflexivně a okamžitě, v reálném čase, bez přemýšlení. S její pomocí se člověk stal vůči predátorům, kteří měli ve své přirozenosti sledovat pohyblivé cíle, neviditelným. Dnes nám však tato odezva moc nepomáhá. Stává se spíš příčinou mnoha nehod. Zato druhá reakce – *útek* – je daleko účelnější, ale na ni často nezbyvá dostatek času. Jako právě teď.

Auto se na ně prudce řítilo. Zář zahalila vše. Erik instinktivně strhl volant...

Nikdy si o sobě nemyslel, že je dobrý řidič, ale když už seděl za volantem, nedala se mu upřít soustředěnost. Kvůli ní však nebyl schopen udržet pozornost dost dlouho. Do pár kilometrů to ještě zvládal, ale když měl cestovat někam dál, raději jel vlakem, autobusem nebo přenechal řízení své přítelkyni Lucii, která naopak řízení zbožňovala. Tohle ale nebyla dlouhá cesta. Bylo to sotva osm kilometrů, na které by si troufnul vždycky. Přesto se to zvrtilo. Včerejší budoucnost se rozplynula, zítra, které ještě před chvílí považoval za jisté, už neexistovalo. Čas se zhroutil.

Jeli zrovna z důležité schůzky na Pustevnách, horském sedle v Moravskoslezských Beskydech, kde v roce 1898 vznikla dvě bohatě zdobená secesní srubová stavení. Když Erik a Vincent vyšli z Libušína, jednoho ze srubů, byla už tma. Foukal chladný podzimní vítr. Erik si uvědomil, že ho podcenil. Zapnul si šedou mikinu až ke krku a přes hlavu si přehodil kapuci, ale stále to bylo málo. Pokud by ho vypravovala Lucie, určitě by mu řekla, ať si vezme vaťák, a ne tuhle omšelou mikinu s koženými záplatami na loktech. Byla ale v práci, když odjížděl.

Erik se otočil k Libušínu a stáhl si otrhané rukávy přes dlaně. *Často i v haleně chatrné najdeš rozumy jadrné*, vybavil si jeden z citátů v interiéru Libušína. Tmavá silueta stavby se zlověstně tyčila k inkoustovému nebi. Zmocnila se ho tíseň. *Prohrál jsem. Zase jsem ustoupil a nechal se přemluvit.*

Vincent ho plácl přes rameno: „Máš to v suchu, Lucie bude mít radost.“

Lucie možná, ale já jsem zase prohrál, pomyslel si a krotit v sobě zklamání ze sebe samého.

Pracovat na smytých freskách Karla Štapfera byla sice pocta, ale

Erik chtěl něco víc. Chtěl se stát uznávaným malířem. Umělcem, na kterého nikdo nezapomene. Nikdy si nepomyslel, jak těžké to může být. Jednou se pokusil Lucii naznačit, že začne pracovat jen na svých autorských malbách, ale hned ho uzemnila odpovědí: *A z čeho prosím tě budeme žít?* Nesnášel tu větu. Jako by být sám sebou znamenalo umřít hladu. Samozřejmě Lucii svým způsobem chápal, protože její otec byl také umělec a dopadl odstrašujícím způsobem. *Ale sakra, já nejsem Ota! To by si měla uvědomit. Uchlatal se k smrti jen kvůli tomu, že nevěřil sám sobě.*

Vincent obešel auto a zarazil se. Erikův obličej byl napjatý a mírně zkřivený, obočí svrstělé a na čele vrásky.

„Co je ti, ty nemáš radost? Vždyť za to budou dobrý prachy.“

„Ale jasně že mám, jen se toho trochu bojím,“ zalhal Erik a sáhl na studenou ručku od auta. Dveře vrzly. Vincent obešel staré zelené Aro M 461 s plachtovou zádí a podivil se.

„Čeho? Prosím tě, s tvým talentem?“ zakroutil hlavou a nasedl. Protřel si studené dlaně a pohlédl na Libušín. „Ten Jurkovič nebyl žádnéj hlupák, co?“

Erik jen mlčky přikývnul. Záviděl. Dušan Jurkovič nebyl jen architekt, navrhoval nábytek, byl etnografem, a hlavně výrazně ovlivnil soudobou architekturu. To bylo přesně to, co by si přál Erik. Rozvinout své bláznivé myšlenky a projevit svůj talent. Zapsat se ve světě malby stejně jako Jurkovič ve světě architektury.

„Jedem, Eriku. Je mi zima a za chvíli mi začíná služba,“ přerušil ticho Vincent. Sloužil u hornobečvanské veřejné bezpečnosti už přes pět let. To on mu o téhle práci řekl. *Příslušník má konexe všude, Eriku, to bys měl vědět.* Lucie mu za to byla daleko vděčnější než on.

„Jasně, jedeme,“ odpověděl Erik. Nastartoval, vycouval

a vyrazil po silnici dolů do kněhyňského údolí. Vjeli do lesa a po několika prudkých serpentínách se ocitli v husté mlze. Mlčky projížděli zatačkami, netušíce, co je čeká. Přitom stačilo tak málo. Chvíli se zdržet, zapříst s Vincentem hovor, prohodit čtyři pět slov navíc, a nic by se nestalo. Ta dvojice by byla dávno pryč, oni by projeli tou osudnou zatačkou jako nic a pokračovali by domů. Erik za Lucii a Vincent do služby.

Osud měl jiné plány. Seběhlo se to tak rychle, že nikdo nestačil ani hlesnout. Žádný překvapivý výkřik nebo obvyklé „POZOR!“, které by proťalo mrazivé ticho. Erik strhl volant a svět se roztočil. Jako by se z auta stala pouťová atrakce. *Dámy a pánové, přistupte blíže! Máme tady senzační světový unikát, kolotoč, který rozhodne, jestli jste hodni svého života, nebo ne.* Kvílení gum a kolem jen mléčná mlha zahalující statné smrky. Erik čekal, o který z nich se nakonec zastaví. Který z kmenů se promáčkne do auta a zdevastuje jednomu nebo druhému vnitřnosti a poláme kosti. Nebo snad narazí někde předkem, a Vincent vyletí jako kámen z praku. Proletí čelním sklem a střecha mu skalpuje hlavu. Dopadne na tlející listí s obnaženou lebeční kostí a kus kůže s vlasy se bude houpat napravo od zpětného zrcátka. Lidská paruka přilepená krví k chladné oceli. Neslavný konec příslušníka veřejné bezpečnosti. *Já nejspíš skončím uvězněnej mezi sedadlem a volantem. Noby na sračky. Volant mi ze žeber udělá třísky. Plíce prasknou a místo vzduchu se do nich vlije krev. Deset, nebo dvacet vteřin bude trvat, než se udusím?*

Tyhle myšlenky prolétly Erikovi hlavou jako uragán. Auto se točilo. Okna se mlžila. Motor vyl jako smečka hladových vlků. Dezorientovaný Erik pevně svíral volant, brzdu sešlápnutou až na podlahu. Vincent se držel úchytky nad bočním

okýnkem a třeštil oči do mlhy. Nebylo vidět nic, jen šedobílý kal. To, že se auto točilo, vnímali hlavně žaludkem. Odstředivá síla je tlačila na levou stranu.

Uprostřed lesů by čekali laň nebo srnu, ne nějaký hloupý pár. Tihle dva nerozvážní blázni odklonili budoucnost na jinou kolej. Způsobili paniku. Větší, než kdyby šlo o vysokou zvěř. Šlo přece o lidské životy!

Auto náhle zastavilo. Ozvala se rána. Vincentova hlava narazila do bočního skla. Stáli v protisměru napříč silnicí. Oddechli si. Všude kolem se rozhostilo ticho. Do něj se ozýval pravidelný rytmus blinkru. *Musel jsem o něj zavadit během smyku.* Světlomety se v mlze stále snažily vypátrat zbytky minulosti. Rozrušeně seděli v tichu auta. Překvapení, že do ničeho nenarazili.

Zvládl jsem to. Jsme v pohodě. Žijeme, uklidnil se Erik a nechal ruku spadnout do klína. Byla vlhká a třásla se. Druhou pořád svíral volant, nohy křečovitě tiskly pedály k podlaze. Byl stále v šoku.

Podíval se na Vincenta. Ten divoce dýchal a zíral ven. Po chvílce zvedl ruku a sáhl si na pravý spánek a prohlížel si dlaň. Byla čistá. Oddechl si a zíral skrz pavučinu rozpraskaného skla na zamlžený les. Erik pustil volant a ruce se mu pro změnu chvěly v klíně. Nemohl je zastavit. Najednou si uvědomil hroznou věc. Tohle nebyl konec. *Kde jsou ti dva?* Tělem mu prolétl nesnesitelný pocit úzkosti a strachu. Uvědomil si, že v té rychlosti na něco najel. *To nemůže být pravda!* Zaslechl dunivé kroky. Vynořila se mu představa, která vůbec nesouvisela s jeho současnou situací – ať už to byla jakákoli situace. Byla to představa jeho otce, jak běží po ocelových schodech.

Když byl ještě malý kluk, rád se vkrádal do parní pily a pozoroval, jak se porcuje dřevo. Otec ho varoval. *Odletí nějakej kus polena nebo se na tebe svalí kláda, a jsi nadranc. Radši sem nechod.* Přesto se několikrát vkradl dovnitř. Líbilo se mu, jak zajížděl pilový list do dřeva. Ten gejzír pilin a ostrý hlasitý zvonivý zvuk. V den, kdy se stala ta nehoda, se tam s Vincentem vloupal z úplně jiného důvodu.

Tím důvodem byla fotka. Když se Erik ráno před školou stavit na pile za otcem, aby ho pozdravil, slyšel chlapy, jak si o ní povídají.

Po škole vlezli zadním oknem do šatny. Řada plechových skříňek, vůně dřeva a potu. Za dveřmi hučela pila a oni prohledávali skříňku po skříňce. Všude jen oblečení a zápach zpocených ponožek.

„Ty vogo, tady něco je,“ zašeptal Vincent. Našel však jen mastné papíry od svačiny.

„Musí to tam být. Chlapi se o tom ráno bavili,“ pobízěl ho Erik.

Vincent zašmátral úplně dozadu.

„Počkej...“ a už něco tahal.

„Ty vole, to je nářez!“

„Ukaž mi to,“ natáhl ruku Erik, ale Vincent rychle přešel k oknu. Na fotce seděla žena v křesle. Mezi obnažená velká ňadra jí spadaly korále. Nohy ledabyle rozhozené a mezi nimi černý chomáč chlupů. Erikovi to připadalo jako nějaké malé zvíře. Ale raději mlčel.

„To je drn,“ smál se Vincent.

„Jaký drn?“

„No přece pořádná pulina.“

Se zaujetím zkoumali fotografii a potměšile se hihňali. Erikovi

se nahé ženské tělo zdálo trochu legrační, ale přesto ho vzrušovalo.

„Bereme ji?“

„Co když na to přijdou?“

Erik neodpověděl. Strnul. Přiložil Vincentovi na ústa prst. A šeptl „pšššt“. Motor pily se najednou zastavil. Oba dva trhli hlavami ke dveřím, potom se rychle podívali na sebe.

„Zdrháme!“ Vincent skočil k oknu.

Erik hodil fotku zpátky do skříňky.

„Počkej!“ Šel opatrně ke dveřím.

Z hangáru se ozvalo: „Kurva, dělej něco! Josef to schytal!“
Z hlasu byla znát panika.

Erik vystrašeně otevřel dveře do hangáru a hleděl směrem k pile. Nad hlavou mu duněly kroky. Byly rychlé a naléhavé. Patřily otci. Běžel na pomoc.

Už mu došlo, proč si vybavil ty kroky. Chtěl otce tady. Přál si, aby mu pomohl. Měl hrozivé tušení, že to, co se stalo tenkrát na pile, bylo jen slabým odvarem toho, co se skrývalo za hustou mlhou. Dunivé zvuky sílily a on si uvědomil, že je to jeho vlastní srdce rozpumpované strachem a obavou.

Čas se pomalu zase rozbíhal.

„Co to sakra bylo?“ přerušil ticho Vincent.

Erik mlčel a jen zíral před sebe do kalné záře.

„Není to tvoje chyba,“ ujišťoval ho Vincent, natáhl se před něj a přepnul dálková světla.

To, co se před nimi objevilo, je tvrdě zasáhlo. Ozářená a oslepená postava se smrtelně bledou tváří. Krví zmáčené dlouhé vlasy přilepené na tváři poseté rudými kapkami. Mladý muž se potácel k nim, zkřivená ústa a nepřítomný pohled. Prokolébal

se kolem auta, šokem zasažené snad všechny smysly. Ruku přilepil na boční sklo a rudou linií rozdělil výhled z okýnka na dva samostatné obrazy. První z nich se snažil uvěznit noční můru za mřížemi ze stékajících kapek krve, druhý poskytoval pohled na poklidnou silnici ve světě, kde se budoucnost vydala předpokládaným směrem. Ta druhá, ležící postava byla stále v mlze někde před nimi.

Tehdy na pile měli Erik i Vincent výhled na zraněného muže taky zakrytý. Do poslední chvíle nevěděli, co se tam přesně stalo.

Za pilou se zmítaly nohy a patami ryly do země. „Dělejte někdo něco, nebo vykrvácí!“ vzlykl muž stojící nad poraněným dělníkem, který řval bolestí. Jeho otec seběhl schody.

Erik stál ve dveřích a bez dechu sledoval paniku kolem. Dva muži se zakrvácenýma rukama se skláněli nad tělem a zakrývali Erikovi výhled. Bylo slyšet jen bolestné sípání a sténání.

„Nešahajte na něj,“ vykřikl otec. „Pozor!“ rozkázal a muži ustoupili.

„A kruci,“ chytil si otec hlavu do dlaní.

Erik zahlédl zraněného. Muž zvedl hlavu. Kus dřeva dlouhý jako Erikovo předloktí měl vražený v obličeji. Erik sledoval otce. Neměl v očích strach ani děs, byl klidný, stejně jako když si on odřel koleno nebo přivřel prst. Dřepl si a klidným hlasem řekl: „Bude to dobrý, vydrž!“ Pomalu mu nadzvedl hlavu a požádal ostatní o pomoc. Opatrně ho odnesli do auta a odvezli.

Když se otec vrátil do kanceláře, sedl si s lahví rumu do křesla v kanceláři a nohy položil na stůl.

Ze stínu stolu se vynořila dětská ruka.

„Co tu děláš, Eriku?“

„Tati. Já jsem to viděl.“

„Pojď sem za mnou.“ Posadil si ho na klín. „Co jsi viděl?“

„Viděl jsem toho chlapa, co se mu to stalo.“

„Jak to, žes to viděl? Víš, že když se maká, nesmíš se tu motat. Vidíš, jak je to tady nebezpečný.“

Erikovi se zaleskly oči.

Otec ubral na hlase a objal ho. „Teď se ti o tom bude zdát, ty prdolo.“

Erik se mu odlepil od ramene a podíval se na něj. „On umřel, že jo?“

„Ne,“ uculil se otec a pohladil Erika po vlasech, „měl štěstí, ale přišel o oko.“

„To jako že bude vypadat jako ten obr?“

„Jakej obr?“

„No Kyklop přece.“

„Jo ten. To ne. Dají mu určitě skleněný.“

„Jsem na sebe naštvanej, že jsem se díval.“

„To nebuď. Aspoň vidíš, co se může stát. Víš, Eriku, někdy je lepší se dívat a nezavírat oči. Nutí tě to být odolnější. Víš, kolik mrtvých a zraněných lidí vidí doktoři? Proto nám pak můžou s jasnou hlavou pomáhat. Nikdy jsem se takovým věcem nebránil a to možná Josefovi zachránilo život. Takový věci tě udělají odolnějším. Chápeš?“

Erik však po otci tenhle dar nezdědil. Nebyl tak silný jako on. Když se něco stalo, raději couvl zpět a díval se, jak to jiní vyřeší. Proto teď seděl v autě a odmítal zjistit, co se vlastně stalo. V ústech měl hořkost a v žaludku kámen. Stále čekal

druhou postavu, že se odněkud vynoří a bude v pořádku. A on si oddechne. Nebo se prostě probudí a uvědomí si, že to byla jen noční můra. Tyto konejšivé úvahy mu jen připomínaly pravdu, kterou si nechtěl připustit. Nejspíš zůstala na místě. Bez hnutí, utopená v mlze na studené mokré silnici. *Ne. To ne!* Zoufale se snažil udržet v klidu. Opakoval si otcova slova: *Bud' odolnější. Bud' odolnější.* Ale prohrával. Byl zoufalý. Začal bušit do volantu, křičel a v duchu si opakoval: *Bud' odolnější. Bud', sakra, odolnější!* Košile mu zvlhla potem a lepila se na tělo jako mokré listí. Čelní sklo se zamlžilo. Vincent ho otřel a znovu vyhlédl ven. Mlha na chvíli zřídla a odhalila drtivou skutečnost. Několik metrů před nimi vystupoval z mlhy nehybný obrys těla.

Erikovi se do očí vedraly slzy. Vincent se na něj chápavě podíval a neubráníl se lítosti.

„Uklidni se! Nebyla to tvoje chyba. Věř mi!“

Erik se opřel čelem o volant. Strach a výčitky ho uvěznily v plechové vzpomínce na otce. Neměl sílu z auta vystoupit, ani zůstat. Vincent mu položil ruku na záda.

„Eriku, uklidni se! Musím teď zajistit místo nehody, aby se nestalo ještě něco horšího. Rozumíš? Zůstaň v autě. Rozumíš?“

Erik jen přikývl.

Vincent vystoupil a zavřel dveře. Erik pozoroval, kam se Vincent dívá. Pozornost upřel na pravé kolo. Očima přejel až téměř k bočnímu okýnku a znechuceně protáhl obličej. Ta představa, co asi vidí, byla odporná. Přestával si dělat naděje. Tady by nepomohl ani jeho otec, ani otrlý doktor. Tohle nebude tříška v oku. Tady slova *to bude dobrý, z toho se dostane* nebyla namístě.

Vincent se taky pomalu dostává z šoku a začíná si skládat mozaiku předchozích událostí. Měl to v popisu práce, byl přece policista. K podobným případům ho volali často. Jednou byl u nehody, kdy nákladní auto srazilo cyklistu. Řidič auta s návěsem nevěřil vlastním očím. Projel kolem cyklisty a ten se dostal mezi auto a návěs. Nic neslyšel, jen ve zpětném zrcátku viděl vylétnout kolo do vzduchu. Dupl na brzdy a rychle vylezl ven. Z příkopu se vyhrabal chlap a volal: „Doufám, že je v pořádku kolo!“ Ten chlap si ani neuvědomoval, jaké měl štěstí. Tohle ale bylo jiné. Tady se štěstí zapomnělo dostavit.

Když projeli zatáčkou, ležela přes silnici dívka a nějaký kluk se ji snažil odtáhnout pryč. Vynořili se nečekaně z mlhy. *Co tam proboha dělali?* ptal se sám sebe Vincent, stejně jako Erik. Nestihli zabrzdit. Nikdo by nestihl. Bylo to moc nečekané, moc rychlé. Nohy Erikovi nejspíš zdřevěněly a jedině, na co se zmohl, bylo strhnout volant, jak nejvíc to šlo. Jenže bylo pozdě.

Vybavil si, jak to pod pravým kolem křuplo. Pak Erik dupl na brzdu. Auto se svezlo do smyku a roztočilo se.

Vincent se podíval soucitně na Erika. Seděl v autě jako chycený a usvědčený pachatel.

Na téhle silnici se už stalo hodně nehod. On sám vyjížděl nejmíň ke třem. Vždycky to ale byly srážky s lesní zvěří. Byly bez zranění, jen šok a rozklepaná kolena. Navíc ho pak starý Horvát často pozval na srnčí guláš. *Dneska ze srnčího guláše nebude nic.* Bylo to absurdní, ale té myšlence se zasmál. Dalo mu to trochu nadhledu a odstupu. Musel tady být přece oporou.

Udělal ještě pár kroků a zastavil se. Zavrtěl hlavou a potom se podíval na Erika. Vypadalo to špatně. Moc špatně.

Z dálky se přibližovala světla. Vincent se rozběhl proti nim, rozpráhl ruce a začal mávat a navádět automobil ke krajnici. Už měl všechno pod kontrolou, jako by dnes sloužil.

Erik sebral síly, přetrhal okovy strachu a vystoupil z auta. Zvuk spícího lesa mu zněl v uších jako průmyslová hala. Za zády uslyšel sténat chlapce.

„Co jste tu kurva dělali!? Slyšíš!?“ rozkřičel se na něj.

Otázka chlapci prolétla kolem uší bez povšimnutí. Dál seděl a mumlal si něco do mezery mezi kolena a rukama si je tiskl k hrudníku.

Řidič z příjíždějícího auta vystoupil s rukou na ústech. Zděšeně kroutil hlavou a po Vincentově rozkazu rychle nasedl zpět do auta. Rozjel se a opatrně projel kolem. Erik se střetl s jeho očima. Byly podobné očím těch mužů na pile. Vyděšené a znechucené zároveň.

Udělal pár kroků vpřed, ale nohy jako by mu přirostly k zemi. Báł se. Sledoval les a všechno kolem. Vyhýbal se tomu, co měl přímo před sebou. Důkaz, že se všechno zvrtilo. Bylo scestné si myslet, že existuje nějaký mezník hrůzy, jakou může lidská mysl zažít. Tohle bylo něco, co nezvládal. Na tohle ho otec nepřipravil.

Pohled mu sklouzl k bezvládnému tělu. Měla červené šaty, štíhlou postavu. Byla to určitě hezká dívka, ale její obličej už nikdo nikdy neuvidí. Dlouhé vlasy přilepené k asfaltu. Žaludek to nevydržel. Vyzvracel se přímo uprostřed silnice. Zavrával dozadu a chytil se kapoty, aby se neskácel k zemi. Rychle se vrátil do auta. Seděl a snažil se bojovat. Marně. Vždycky si myslel, že je odolnější, ale to platilo v jeho světě. Tady prohrával. A to jen proto, že ještě nebyl schopen vidět

souvislosti. Čekaly ho události, které si teď ještě neuměl ani představit.

LUCIE podrážděně semkla rty, až zbělely. Při pohledu na stůl rozhořčeně zavrtěla hlavou a nešetrně sáhla po časopise o umění. Kdyby tady teď byl Erik, nejspíš by přesně odhadl, co by mu řekla. *Takže já se snažím jako kráva blbá, a to úplně zbytečně, protože ty pošleš všechno ostatní k vodě jen kvůli svému snu. Ta nehoda ti nejspíš vrazila klín do hlavy a udělala z tebe rozpolcenýho bezohlednýho sobce.* Opravdu se jí teď něco takového honilo hlavou, protože Erik na opravu fresek v Libušíně evidentně kašlal. *Ale proč?* Obě stavby na Pustevnách projektoval jeho oblíbený slovenský architekt. Stavby jsou tak kouzelné, že by od nich nikdo nečekal opravdovou funkčnost, a přesto je v Maměnce ubytování a v Libušíně restaurace. V druhé budově při výměně několika dřevěných šindelů zateklo a voda poškodila vnitřní freskovou výzdobu, kterou podle kreseb Mikoláše Alše vymaloval akademický malíř Karel Štapfer. Tyto podrobnosti měla od něj, byl Jurkovičem posedlý, a najednou nezám. Erik musel na tuhle práci kývnout. Byla to jejich poslední šance. *Co zatraceně chystáš za mými zády, Eriku?*

Když dnes ráno otevřela oči, vůbec nečekala, že ji zase takhle vytočí. Po pár předešlých chmurných dnech přišlo krásné podzimní ráno. Lucie z tak slunečného dne nechtěla propásnout ani vteřinu. Rozespálá zašmátrala rukou vedle sebe a vzdychla. Druhá půlka manželské postele byla prázdná. *Sakra, kam zase*

jel? Chtěla si dnes někam vyjít. Projít se mezi stromy a cítit na kůži poslední teplé paprsky. Zklamaná se přetočila na záda a zahleděla se na flekatý strop. To byl další podnět k povzdechu. Ať už se snažila udržet bydlení v jakémkoli únosném stavu, tahle budova jí stále vzdorovala. Rozpadala se a chátřala. *Co bys, holka, chtěla? Můžeš být ráda, že máš střechu nad hlavou.* Tahle stavba nikdy nebyla navržena k bydlení. Bylo jí trapně, když se někdo zeptal, kde bydlí, a ona musela přiznat, že v parní pile. *A proč?* Nejraději by odpovíděla: *Protože jsem kráva blbá...* Ať už k tomuto místu měla jakoukoli averzi, snažila se druhé patro zděné části pily udržovat čisté a útulné.

Lucie pracovala jako matrikářka na národním výboře. Měla ráda pořádek. Tužky ořezané, květiny na oknech natočené nepohlednější stranou ke dveřím. Když odcházela, uklidila vše ze stolu a ze skříněk na přesné místo určení. Tam v práci jí to šlo, ale udržet pořádek doma bylo nemožné. Erik uměl během několika minut rozbombardovat celý byt i s přilehlým hangárem a parní pilou.

Než se stala majetkem Československých státních lesů, vlastnil celou tuhle zříceninu Erikův otec, který zde krátce působil jako vedoucí provozu. Až do své smrti. Lucie měla podezření, že hlavním důvodem jeho nevyjasněného úmrtí byl německý původ. Proto pokaždé, když žádala o nějakou práci pro Erika, o jeho otci raději mlčela.

Přízemí pily nepoužívala ani ona, ani Erik. Byly tam zchátralé šatny a dvě místnosti zázemí. V jedné byl kotel se zásobami dřeva a ta další, velká jako dvě školní třídy, sloužila kdysi jako dílna. Do bytu – aspoň tak tomu říkali – se muselo jít přes velký dřevěný hangár. Napravo stála obrovská parní pila. Mo-

hutné litinové kolo se vynořovalo ze země do výšky asi dvou metrů s řemenem širokým jako její dlaň a silným jako palec. Řemen, který nejspíš celou pilu poháněl, vedl k menšímu kolu někde uvnitř válcovitého těla pily. Na něm bylo pár budíků a nahoře nějaké písty. Nedovedla si ani představit, jak strašidelně musí ten stroj vypadat, když je puštěný. *Brrr*. Byla nesvá pokaždé, když šla kolem.

Na podlaze pod vrstvou zašlapaných pilin a úlomků kůry vystupovaly částečně skryté koleje. Vedly až k dřevěné bráně, kde se na vozíky nakládaly oklestěné kmeny stromů z aut, která jezdila přímo z okolních lesů. Dnes už bránou projížděl jen Erik ve svém aru. Otevřel hangár a parkoval přímo vedle pily.

Do druhého patra se šlo po přímém ocelovém schodišti, jež přiléhalo k cihlové zdi. Na konci byly dveře do haly.

Lucie vstala z postele. Dnes neměla chuť se převalovat, protože Erik byl pryč. *Zdrhnul, když jsem ještě spala, aby nemusel poslouchat moje rozmlouvavý kecý. Zase jel na to místo. Jako by ji tím mohl vrátit mezi živý. Jo, byla to tragédie! Ale museli jít přece dál. Do prdele, Eriku, vzpamatuj se!* Vyšla z ložnice do haly. Vlevo vedle dveří, odkud vyšla, byl vstup do koupelny. Přímou před ní byla kuchyň. Uprostřed haly téměř nad její hlavou, naproti vstupním dveřím, vedlo přímé betonové schodiště do Erikova ateliéru. Obešla ho a s pohledem upřeným na chladnou popraskanou podlahu došla až ke vchodu. Ta podlaha byla katastrofální. I kdyby ji vypiglovala jakkoli, nikdy s ní nemohla být spokojená. Jak ráda by se prošla bosa po koberci s dlouhým vlasem a zabořila do něj prsty. Na to ale neměli. Byla z toho stále zoufalejší. Měla snad poslechnout mámu?

Varovala ji před soužitím s umělcem. Tloukla jí do hlavy:

Budeš na všechno sama. Podívej se, jak těžké jsem to měla já, a nakonec se upil k smrti. Nikdy jsem se od něj nedočkala uznání a o ostatních ani nemluví. Všichni vzpomínají jen na něj. Jaký to byl znamenitý sochař a jaká s ním byla sranda. Ženské mi ho dokonce záviděly, ale přitom málokterá by s ním vydržela žít. To chceš taky takhle dopadnout?

Lucie chtěla být především lepší ženou než její matka. Věděla moc dobře, co dělala špatně, ale říct se jí to nikdy neodvážila.

Jednou, když se otec vrátil z Ostravy, kde pracoval na pomníku padlých, se její matka zase předvedla. Lucie slyšela, jak mu chvíli mazala med kolem huby, než se ten blázen přiznal.

Pracoval tvrdě celý týden. Ruce měl mozolnaté, oči unavené. Pět tisíc donesl, jak slíbil, ale z nějakého důvodu na sebe prozradil, co provedl. Možná, aby si ho matka víc vážila, ale to se přepočítal. Když po třech dnech práce od rána do večera pomník dodělal, zašel do hospody. Dal si pár piv a později zjistil, že ho okradli. Báł se přijít bez peněz domů. Kolega, který s ním pracoval, mu na druhý den sehnal práci na hřbitově. Tehdy byl v dole tragický zával, při kterém zemřelo přes třicet horníků. Bylo třeba rychle vysekat jména na náhrobky. Ve dne v noci otec pracoval, aby vydělal, o co ho okradli. Nakonec zhroucený přijel domů a opravdu položil peníze na stůl. Když přiznal, co se mu přihodilo, obula se do něj: *To se může stát jenom tobě, ty pitomče! To mi chceš říct, že jsi mohl donést deset tisíc? To ses musel ožrat tak, žeš ani necítil, že ti někdo šmátrá v kalhotách? Většího pitomce jsem fakt ještě neviděla. Přijít o pět tisíc...*

Matka byla silná autoritativní osobnost, vedle které se dalo těžko dýchat. Ale ona taková musela být. Musela, protože Ota jí nedal na výběr. Byl to lehkovážný bohém s dobrým srdcem.

Nechtěl se s ní hádat, zápolit a bojovat, protože ona byla výřečnější, inteligentnější. Bohužel ne dost moudrá na to, aby pochopila, že člověka nelze předělat k obrazu svému. Tak, jak postupně ničila jeho, ničila i sebe samu. Po otcově smrti se od ní Lucie odstěhovala a navštěvovala ji zřídkakdy.

Chvíli jen tak stála v hale a dívala se kolem sebe. Na skvrnitých stěnách visely Erikovy obrazy. U dveří pak *brutus*. Tak říkala velké kopii Tiziana. Nesnášela ho. *Co na něm Erika tak fascinuje? Parta chlápků pověsila na strom svého kámoše a stahují ho z kůže. Jeden jim k tomu dokonce hraje. A proč tam namaloval to dítě? Copak by se na něco takového mohlo dívat? A ti psi – ježíš – jeden velkej podvráták, kterej vypadá jako Holčákův Azor, a ten druhej, fuj! Líže tu krev.*

Lucie odvrátila zrak. Kdyby bylo na ní, pověsila by ho malbou ke zdi. Erik jí horlivě vyprávěl o mytologii a o hudebním souboji Apollóna a Marsya, ale to ji moc nebralo. Strávil jeho malováním spoustu času, který mohl využít pro něco užitečnějšího.

Podívala se na nohy a zkroutila prsty. Podlaha byla chladná. Pootočila se od vstupních dveří a pohlédla na dveře na konci schodiště. Jeho doupe. *Tam by měl sedět a připravovat se na fresky. Vyrábět šablony.* Podle ní to byla nejlepší cesta, jak se dostat z té traumatizující nehody. *Proč se to vlastně přihodilo? Nemohla tomu nějak zabránit? Možná kdyby řídila ona... Sakra! Nemůžu být přece za všechno zodpovědná! Nemám sílu, pořád všechno zachraňovat.*

Vyšla po schodech a otevřela dveře. V malířském ateliéru byla sice velká okna, ale i tak to tu působilo ponuře. Slunečnímu svitu bránily koruny stromů a orientace na sever. To

bezútešnou atmosféru jen prohlubovalo. Přes to všechno tu bylo nejtepleji z celé budovy. Teplo sálalo z jednoho z největších litinových *gladiátorů* v budově. *Teda radiátorů*. Přebírala pomalu jeho výrazy, projevy i slova. Byť byl jakýkoli, dostal se jí pod kůži tak, až se to bála přiznat. Lucii udeřil do nosu známý pach barev a terpentýnu. Co ji ale překvapilo, byla tři nově napnutá plátna, přichystaná na malířských stojanech. *Co to má znamenat?* Rychle a zvědavě zamířila k psacímu stolu. Rázem jí vyschlo v krku. Zlostně zavrtěla hlavou, když uviděla fotografie poškozených fresek ležet stále na stejném místě. Od nehody se na ně očividně ani nepodíval. Teď ho chtěla mít u sebe. Jednu by mu flákla. Ta představa byla sice ujetá, ale strašně vzrušující. Mrzelo ji, že ho nemohla potrestat jako zlobivého kluka. Mnohdy by si zasloužil právě takové jednání.

Jak ale chcete potrestat chlapa? Ještě k tomu chlapa, kterého milujete? Stále dokola si na něm vyřvávat hlasivky? Nebo vyhrožovat odchodem?

Dohodla mu v Libušíně takové podmínky, že by je to konečně dostalo *ze sraček*, a Erik to ignoruje. *To je na facku.*

Zklamaným pohledem přelétla stůl a na druhém konci uviděla časopis *Umění*. Obrátila pár stran a zjistila, že téměř celý časopis je věnovaný obrazu Apollón a Marsyás. *To je zase co? To budeme mít doma brutus číslo 2?*

S opovržením časopis zavřela a šla k oknu. Než se podívala ven, všimla si uschlých kůrek chleba na parapetu. *Už zase je krmíš?* Otevřela okno a vyhodila je ven. Tři vychrtlé kočky je začaly okamžitě hledat. Zrezivělá pružinová postel. Spousta nepotřebného šrotu a o omítku opřené vlnité plechy. Skončilo tam všechno, co se ne-

hodilo. Znechuceně zakroutila hlavou a zavřela okno. Na stolku vedle koženého křesla stála prázdná lahev od vína.

Jedna podpásovka za druhou. Sakra, to ti nestačilo, co jsi provedl po pohřbu? Slíbil jsi, že se chlastu aspoň měsíc nedotkneš!

Říkala mu, aby tam nechodil, ale on si nedal říct. Stále si myslel, že za smrt té dívky může hlavně on.

V den pohřbu šli na hřbitov. Stáli v ústraní a pozorovali spouštění rakve do země. Když rakev zaduněla o dno jámy, zástup truchlících po jednom házel do díry květiny a kondoloval rodičům mrtvé dívky. Její otec, Karel Zikmund, byl nejspíš pěkné zvíře. *Zhovadilý papaláš*, kterého usvědčovala jeho vizáž. Vypulírované boty, drahý oblek. Na rukávech manžetové knoflíčky a na kravatě spona. Na malíčku se mu leskl zlatý prsten. Ta šestsettrináctka, kolem které šli cestou sem, byla nejspíš taky jeho. Byl to urostlý chlap s černými kudrnatými vlasy. Jeho obličej byl vážný a důstojný, ale oči měl zarudlé. Někde uvnitř ho to muselo szírat. Každou chvíli se zhluboka nadechl a snažil se jakoby zadržet dech. Matka zesnulé, Irena, byla oblečená v černých šatech, které těsně obepínaly její postavu. *Byla štíhlá, to jo, ale vzít si na pohřeb něco tak vyzývavého? Bylo to nevkusný.* Kolem krku měla černou kožešinu, na hlavě velký klobouk v barvě havraního peří a přes oči závoj. Připomínala jí vzdáleně její vlastní matku. Ne stylem oblékání, ten byl zbytečně nápadný, spíše samotnou postavou a přísným nesmlouvavým výrazem, kterým si udržovala kontrolu nad zármutkem. Nebyla ten typ, co se šklebí a běduje. Neskákala hystericky za rakví, ani se teatrálně nehroutila. Takhle by jí oční stíny vmžiku tekly po tvářích a malé děti by před ní začaly utíkat pryč.

Tohle byla dáma. Dáma, jakou vždycky chtěla být její matka. Najednou si představila, že stojí na svém vlastním pohřbu. *Jak by asi vypadal? Měla bych taky tolik lidí? Jsem opravdu tak oblíbená, jak si připadám?* Bylo to pošetilé myslet ve třiceti na svou smrt, ale copak ta mladá holka nebyla důkazem, že se může stát cokoli? Při pohledu na smutné tváře propadla splínu.

Tak dvacet minut poté začalo pršet. Všichni pozůstali se odebrali do restaurace U Dvořáčka a oni se konečně vydali k hrobu. Cestička k němu byla rozbahněná. Erik držel deštník před sebou, aby na Lucii nepršelo. „Když na pohřbu někomu prší, znamená to, že Bůh pláče,“ zašeptal jí Erik smutně za zády. Když se otočila, měl zarudlé oči. Jeho černé krátké vlasy byly mokré a voda mu tekla po tvářích jako slzy.

„Co to znamená?“ zeptala se.

Erik zastavil a krátce se zamyslel. Potom zvedl oči a vzdychl: „Měl ji rád.“

Lucie neodolala jeho utrápenému pohledu a pohládila ho po tváři. Byl to chlap, a teď vypadal tak zranitelně.

„Ale Bůh nás má rád všechny. Jsme přece všichni jeho děti,“ dodala.

Erik jen přikývl a pobídl ji dál k hrobu. Tehdy jí prý viděl poprvé do obličeje. Na náhrobku bylo napsáno:

ELIŠKA ZIKMUNDOVÁ 1954–1973

Musel to bejt hroznej zážitek, vidět ji na asfaltu, bez... Nechtěla to ani domyslet.

Než se Erik porval s Eliščiným přítelem Jarošem, vypil

v hospodě U Dvořáčka nejmíň tři piva a tři velké panáky borovičky. Byl v náladě a Lucie se ho snažila odvést domů, když se před nimi objevil Jaroš. Vlasatý mladoch s uhrovitou pletí. V ruce výhruzně držel rozpitý půllitr piva.

„Tohle je on,“ ukázal na Erika, kterému chvíli trvalo, než zaostřil a uvědomil si potenciální nebezpečí.

Dostat od Jaroše půllitrem po hlavě znamenalo pro ostatní hosty běžet rychle do budky a vytočit 155. Pro něj to znamenalo konec. Jaroš byl o dost mladší, ale o pár centimetrů vyšší a mohutnější. Byl to ten typ, co mu v jedenácti raší první chmýří pod nosem a v patnácti má dlaň větší než jeho vrstevníci obličej.

Roztáhl nozdry a vysypal ze sebe: „Ten zmrď ji přejel, jako by byla kus – kus – kus hovna!“ Ukazováček vypnutý k Erikově hlavě, jako by z něj měl vyšlehnout oheň a vyletět kulka.

„Zabiju tě, ty čuráku!“ zařval a z huby mu vyšel závan chlastu a cigaret.

Náhle, bez varování, zvedl nad hlavu půllitr z tlustého skla. Erik hleděl na pevné dno sklenice, na chlupatou pracku a vykulené oči plné vzteku a jen bezradně stál. Snad mu to ještě nedocházelo. *Uhni, ty blbče! Rozpůlí ti hlavu jako meloun.* Lucie se na to nemohla dívat. Chytlá ho za ruku a šklubla s ním na stranu. Sklenice s pivem prosvištěla kolem jako raketa. Zlatavá tekutina opsala oblouk a dopadla na dřevěnou podlahu. Erik se vytrhl Lucii ze sevření. Konečně mu docvaklo, co se děje. Přesně tohle ale Lucie nechtěla. Vždycky se snažila předejít konfliktu. Za všech okolností chtěla působit na lidi příjemně. Potřebovala, aby všechno kolem ní fungovalo v harmonii. Tak moc si na tom zakládala, že dovedla být milá i na lidi, které nesnášela. Teď šla harmonie do háje. Její chránělec se rozzuřil. Rozeběhl se. Zu-

řivě a nekontrolovaně. Přímo do Jaroše. Zabořil mu hlavu do břicha a obejmul hrud'. Tlačil ho ke zdi. Jaroš svými zády rozrážel stoly a lidé překvapeně uskakovali stranou. Řinčelo sklo, pití se vylévalo. Někomu do klína, někde jen tak na zem.

Chvíli sebou škubali u stěny, než přišel Pepepek. Tak říkali místnímu vrchnímu, protože měl předloktí jako Pepepek námořník, a když se naštvál, našpulil podobně i rty. Chytil je oba za krk a vyvedl ke vchodu. Tam je od sebe roztrhl a praštil s nimi o sebe. Potom je s lehkostí vyhodil ven.

Lucie zůstala chvíli stát. Cítila se nemožně. *Do prčic, proč se zase cítím provinile já? Já jsem snad udělala něco špatně? Kdyby mě poslech už před deseti minutama, nic takovýho se nemuselo stát. Ale to je přesně on, pořád dělá ty samý chyby a já to musím pořád dokola snášet.*

Nechtěla dál myslet na tu rvačku. To jí jen připomínalo, že zase něco nezvládla. Vzala lahev ze stolu a pozorovala obraz nad křeslem. *Tohle je stejně nejúžasnější obraz*, pomyslela si. Vzpomínky, které jí vytanuly při pohledu na plátno, byly o něco příjemnější než ty poslední. Dokonce se i usmála.

Vzpomněla si, jak za ní tehdy Erik přišel s tím, že už ví, jak namalovat tu klenbu. V tom okamžiku vůbec netušila, o čem mluví. *Už ví, jak namalovat klenbu. A co jako? O jaký klenbě je tu sakra řeč?*

To se stávalo často. Přemýšlel dlouze a potichu i několik hodin. S přestávkami i několik dní. Potom najednou promluvil, myslel si, že jeho myšlenky a postřehy jsou nejdůležitější na světě. Poslouchala ho, ale tápala. Z rozhovoru později vyplynulo, že se odkazuje k asi měsíc starému výletu do Třebíče.

Navštívili tehdy baziliku svatého Prokopa a jeho nadchla symbolika žebrové klenby v kostele. Okamžitě si vzpomněl na příběh o stvoření Evy z žebra Adamova a podělil se o svoje nadšení z jednoduchosti, s jakou klenba vyjadřuje nepostradatelnost jednoho pro druhého. Lucie tehdy odpověděla, že jí to připomíná jejich vztah, že jeden bez druhého jsou taky k ničemu. Stejně jako jediné žebro klenby.

Nepřikládala události v Třebíči zvláštní význam, ale teď jí došlo, proč se choval po zbytek výletu tak nepřítomně. Celý měsíc přemýšlel nad jedinou její větou, kterou ona už dávno zapoměla. A potom najednou před ní mával skicou: Z pozadí vystupovalo mužské torzo, jemuž na dlani klečela miniatura nahé dívky. Zády k pozorovateli podpírala jeho mohutnou hrud'

Ztvárnění symboliky jí učarovalo. I když si myslela, že Erik ve většině případů myslí jen na sebe, tady cítila opak. Měla radost, že ji Erik vnímá tak pokorně a svým způsobem ji uctívá. Zalíbilo se jí to natolik, že nadšeně přijala roli modelu. Tenkrát si ještě plně neuvědomovala, že to znamená hodiny a hodiny klečet nahá v chladném ateliéru a zírat do vlhké zdi. Že ji čekají otláčená kolena a bolesti v křečích ztuhlých zádech. Po celou dobu uvězněná v tichu přerušovaném jen tahy štětce sváděla boj s chutí s tím praštit. Byla to ale její posedlost dokonalostí a pocit zodpovědnosti za výsledek, co jí dodávalo sílu.

Obdivovala nasazení, s jakým maloval. Soustředění, s jakým do detailu studoval její tělo. Výsledek vyvažoval vložené utrpení a mlčení v terpentýnovém opojení. Zobrazoval smysl jejich vztahu. Byl to její nejoblíbenější obraz a Erika donutila přísahat, že ho nikdy neprodá. Erik plátno schovával před ná-

vštěvami potenciálních kupců a Lucii se pokaždé na kratičký okamžik rozbušilo srdce strachem, když viděla světlé místo nad křeslem. Nyní by ho klidně obětovala, kdyby bylo všechno jako před nehodou.

Scházela pomalu do haly a dívala se kolem. Všude na stěnách visely další Erikovy obrazy. Vedle hlavních dveří *brutus*. Pamatovala si, že originál visí v kroměřížském zámku a že pro Erika byl hodně důležitý. Jen s ní byl na zámku snad pětkrát, a to nepočítala, kolikrát tam vyrazil sám.

Vešla do kuchyně. Slunce se ještě schovávalo za zubatým horizontem lesa, ale na stropě se už rozlévala žluť. Otevřela lednici. Obličej jí ozářilo světlo zesílené poloprázdnými přihrádkami. Povzdychla si a zavřela ji. Na lednici vedle kalendáře ležela složenko. Porovнала datum splatnosti s datem v kalendáři a povzdychla si znovu. Zase to bylo na ní. Hlídat účty, platit složenko, starat se o chod domácnosti i o Erika samotného. Vzala peněženku, ale přihrádky pro bankovky byly prázdné. *Kruci, už by měl začít s těma freskama, máme to tak tak*. Přisunula si židli ke kuchyňské lince, vzadu nahmatala plechovou krabičku od čaje a prázdnou ji vrátila zpět. Měla tam poslední úspory, které si tajně odkládala ze svého platu. Jediné, co ji doposud drželo v klidu, byly fresky. Po té dnešní návštěvě ateliéru byla nervózní. *Co když Erikovi opravdu přeskočí?* Do její výplaty zbývalo patnáct dní. Měla posledních sto dvacet korun. Sto pět měla dnes zaplatit na poště. Zbývá jim patnáct korun na patnáct dní. Lucie si vůbec nepřipouštěla, že by to Erik nechal plavat. *Tohle by přece neudělal. Tak nezodpovědněj snad není*, pomyslela si a vydala se na poštu.

VINCENT se zhluboka nadechl nosem a pomalu a dlouze vydechl ústy. Ještě jednou to zopakoval. Musel se zklidnit, protože to, co se právě dozvěděl, byla silná káva. Vyjel z Kněhyní a odbočil na Horní Bečvu. Odsud na stanici už to bylo jen kilometr a půl. Po pravé straně tekla Bečva, která pramenila o pár kilometrů výš u vrcholu Vysoké, což bylo téměř u hranic se Slovenskem. Po včerejší průtrži byla kalná a zuřivě zpěněná. Po levé straně se mihla velká vila s nápisem ZÁTÍŠÍ a za ní už byl *revír nikoho*. Tak říkali v dětství území mezi vesnicemi Prostřední a Horní Bečvou. Rostlo tam bujné rákosí kolem několika menších plytkých dočasných jezírek, jež občas v parném létě vyschla, a zůstala po nich jen popraskaná zem. *Tady jsme se nablbli. To byly zhovadilosti, trefovat se do žab a sčítat si trofeje. Byly to ty šedohnědý žabky, který když trefil kámen, otočily se na záda a ukázaly svoje žlutý flekatý břicho.* Dnes už měl Vincent ke všemu živému větší úctu.

Teď kdyby mu kuňka žlutobřichá skákala přes cestu, asi by zastavil a nechal ji dohopsat do bezpečí. Je zvláštní, jak mají děti tendenci všechno ničit. Vincent znal lidi, dospělé lidi, kteří se nutkání ubližovat nikdy nezaví. Jeden z nich bydlel v Kněhyních, odkud Vincent právě jel. *Ten mizera by kuňku žlutobřichou rozjel na sracky bez mrknutí oka.* Stále měl z té

návštěvy rozechvělý žaludek. Setkat se tváří v tvář s Karlem Zikmundem nebylo nikdy jen tak.

Bydlel od centra Kněhyní dobré dva kilometry, na kopci u lesa s úžasným výhledem. Koupil dům od sedláka Ondrucha, přezdívaného *Zlatý Groš*, o kterém nikdo nevěděl, kde je mu konec. *Nejspíš je v blázinci nebo se oběsil. Byl odstrašujícím příkladem, jak se můžou věci posrat.* Byl už unavený prací na políčkách, která byla na Valašsku těžko dostupná a neúrodná. Po válce dostal nabídku osídlit velký statek v Černé Vodě po sudetských Němcích. Zanechali tam statek i s přilehlým lesem a kamenolomem. *Zlatý Groš* prodal les i svou chalupu politikému komisaři Zikmundovi, který si z jeho usedlosti udělal letní sídlo.

Zlatý Groš měl plány, velké plány. V Černé Vodě chtěl zbudovat takový statek, že se z toho všichni zblázní. Ale jediný, kdo se do týdne zbláznil, byl on sám. Seděl na kameni a posílal peníze po vodě jako bezcenné papírky. Život se mu otočil jako přesýpací hodiny. Týden nato, co vše prodal, padla měna a z boháče se stal chudák.

Zikmund ve svém letním sídle moc času netrávil. Působil hlavně v Hranicích na Moravě, kde vlastnil velký byt. Vila na venkově sloužila spíš jeho manželce a dceři. Prvních pár let zde trávili jen prázdniny, ale později se přestěhovali a Eliška tu začala chodit do školy. Po nehodě své dcery však Zikmund přijel na delší čas, aby utěšil ženu a vyřešil, co bude dál. A o tohle právě šlo.

Když ho Vincent před chvílí navštívil, Zikmund ho pak vyprovodil až ke kované brance s naléhavým sdělením: „Ještě chvílku to tak nechám, protože nemám sílu to teď řešit. Jeden

z těch dvou to ale pěkně odskáče. Dohlédni na to, aby zůstali pěkně v klidu.“

Na to ti seru, ty zasranej politruku, byla to nešťastná nehoda. Dokážeš to pochopit? Kdyby sis dcerušku víc hlídal, nic by se nestalo. Ale to bys tu musel bejt, ty rudá hvězdo. Buzeruješ plukovníky v Hranicích a na rodinu sereš, tak co se divíš? A to kdybys věděl, co ti za zády dělá ta tvoje stará, musel bys pozavírat půlku Kněhyní.

Odpověď tohle Zikmundovi by znamenalo dostat se do velkých problémů. Proto bylo důležité si myslet jedno, ale konat a říkat druhé.

„Jasně, můžete se spolehnout,“ přikývl poslušně Vincent a snažil se skrýt nervozitu. Šrotovalo mu v hlavě, jak ze situace vybruslit. Jak vymyslet, aby se politruk nažral a Jaroš s Erikem zůstali celí. *Příslušník Veřejné bezpečnosti musí ovládat špetku diplomacie, jinak si tuhle práci dlouho neudrží.* Tohle mu řekl dosluhující *pardál* kapitán Němeček, když odcházel do důchodu.

Vincent sloužil u Veřejné bezpečnosti už nějaký ten rok a dobře věděl, jak to chodí. Byl u lidí oblíbený, konflikty řešil s chladnou hlavou. Byla tu však jedna událost, nebo spíš konfrontace, jako z nějaké bestiální knížky. U té bylo těžké zůstat v klidu. Stalo se to před třemi lety. Vincent zachránil život mladé dívce. Jmenovala se Maruška. Zvýšilo mu to sebevědomí a samozřejmě i popularitu, ale každá taková zkušenost táhne za sebou nepříjemný plíživý ocas, který může někdy nahánět husí kůži. Hlavně když člověk zůstane sám se svými myšlenkami.

Budil se zpocený a často nemohl ani usnout. Bylo to poprvé, kdy viděl následky vraždy a sám se postavil tváří v tvář

vrahovi. Těch pár krušných minut, které prožil v bytovce na návsi, pár metrů od stanice, ho tvrdě zasáhlo. Rodina, která vypadala nevinně a spořádaně, skrývala za dveřmi nevídanou krutost. Bylo to tak absurdní, všechno se dělo pár metrů od něj v domě sousedícím s poštou, kde v patře sídlila jejich služebna.

Když se to později rozkřiklo, bylo to najednou každému jasné. *Irvin zneužíval Marušku? No to se dalo čekat, vždyť mu to koukalo z očí. Byl divnej, Irvin.* Ale před tou událostí nikomu až tak moc divný nepřipadal. Byl vysoký, vousatý a trochu připomínal sněžného muže, ale jinak to byl fajn chlap.

Existují dva druhy vrahů. O jednom okolí říká: *To se dalo čekat. Byl to podivín.* A o druhém: *Takový slušný a společenský. Do něj bychom to nikdy neřekli.* Irvin byl první případ, a tím to bylo pro lidi daleko přijatelnější.

Krutost činu a nervové vypětí při zásahu postavily Vincenta na pár dnů mimo službu. Ne že by něco zvorál. Tu situaci zvládl na výbornou, ale po tom všem se sesypal.

Irvin zneužíval dceru a manželka ho přistihla. Šlo to ráz naráz, neunesl to. Chtěl skoncovat s dcerou i se sebou. Ale objevil se *kouboj* Vincent s pistolí ČZ s ráží 7,65, která ovládá neverbální komunikaci, a bylo vymalováno.

Vincent pohlédl do zpětného zrcátka a usmál se. Měl světle zelené oči po otci. Vždycky ho potěšilo, když mu řekli, že je mu podobný. Mrzelo ho, že znal otce jen z vyprávění. Když ho gestapo popravilo, bylo Vincentovi pět.

Tehdy se Lumír Hamura schovával jako partyzán v hornoběčvanských lesích, kde jednoho dne na výzvědách uslyšel, jak se gestapo na něco chystá. Měli základnu na chatě Martiňák, asi pět kilometrů od návsi. Domlouvali se na místního starostu

a jeho spolupracovníky z odboje. Německé nákladáky vyjely z Martiňáku a Lumír uháněl zkratkou rovnou dolů k radnici. Běžel pěšinkami, lesem i přes louky, aby je varoval. Dokázal dorazit na radnici dřív než Němci. Několik lidí se zachránilo, ale starostu s dalšími, včetně Lumíra, popravili. Od té doby se pořádal běžecký závod na jeho počest, Hamurův memoriál. Vincent se pravidelně účastnil a letos ho zase vyhrál, ale otcův čas nepřekonal. A asi nikdy nepřekoná. Když jde o život, umí se člověk vyhecovat k smrti. A to jeho otcí šlo.

Vincent chtěl, aby na něj obyvatelé vesnice byli stejně hrdí jako na jeho otce, a částečně se mu to dařilo. Vážil si každého a snažil se spory řešit obezřetně a férově. Věděl na každého něco, ale nikdy se neopovážil toho zneužít. I nehodu s Erikem vyřešil ne zrovna podle předpisů, ale tak, aby nikomu neuškodil. Elišce život nikdo nevrátí a pro Jaroše je dostatečný trest to, že o ni přišel. Eliška i Jaroš byli pod vlivem hašiše. *Dva pomatenci v hlubokém lese*. Vincent dobře věděl, co drogy dovedou, z vlastní zkušenosti. Ještě sem tam si na ty doby matně vzpomněl, ale bylo to dávno a tuhle etapu života už uzavřel.

Autonehody se stávají. Byla to prostě nešťastná nehoda. Všechno zahráli do autu tak, jak je na vesnici zvykem. Teď to ale Zikmund nejspíš hodlal všechno narušit a to byl *průser*.

Vincent projel kolem fotbalového hřiště, potom zástavbou rodinných domů, až se dostal na náves. Přibrzdil napravo u tří velkých lip, které zakrývaly výhled na místní kostel, a pohlédl nalevo k hostinci U Dvořáčka. Na schodech seděli chlapi, jako každé ráno. Důchodkyně mířily na nákupy a podobná sestava stála i na autobusové zastávce, až na paní Prokopovou, které bylo snad sto let. Stála na chodníku s černou páskou přes ru-

káv. U ní stála místní cikánka, šarlatánka, která prý smrt jejího muže předpověděla už před rokem.

To, že starý Prokop natáhne brka, by předpověděl každéj. Na to nemusel bejt nikdo bůhvíjak osvícenej. Bylo mu dvaadevadesát! Co si mysleli? Že bude žít věčně? Děda bývalé Vincentovy přítelkyně mu jednou poradil, jak se dožít mnoha let. *To, co ti zajistí dlouhej život, byt' přijdeš o nohy, o ruce, o oči nebo o zdravej rozum, je prostá, jednoduchá věc. Nesmíš přestat dechat.* To je nejspíš to, na co už starý Prokop neměl dost síly.

Dvě úmrtí za poslední týden byla na tak malou vesnici ažaž, pomyslel si Vincent a ujel dalších pár metrů. U vchodu na poštu si všiml tmavovlásky, která se chystala přejít přes silnici. Lucie. Rozbušilo se mu srdce. I když si to nechtěl přiznat, líbila se mu. Bylo to vůči Erikovi nefér, ale myslet na ni mu přece nikdo zakázat nemůže. Usínal často s představami, jaké by to bylo, ležet vedle ní. A nejen to... Dívka, kterou opustil před nedávnem, byla zase jen přechodnou volbou a zpestřením. Najít si holku na jednu nebo tři noci nebyl s jeho vizáží problém. Ale on chtěl už vážnější vztah. Divil se, že si Lucie, tak pěkná holka, vybrala Erika. *S ním přece žila v nejistotě.* Často si na něj Vincentovi stěžovala. Přála si, aby se změnil, ale Erik byl tvrdohlavý a zarputilý *parchant*. Co se mu však nedalo upřít, bylo charisma a určitý punc originality. Byl to umělec a bohém. Na ty holky letí, a to nezřídka ženy silné a samostatné, jako byla právě Lucie.

Vincent přibrzdil a stáhl okýnko: „Jménem zákona tě zatýkám, Lucie.“

Překvapeně nahlédla do auta a zazubila se: „Příslušníku, to nemá bezpečnost nic na práci? To už se tu nic neděje?“

„Stará Vaničková na čas zakopala válečnou sekeru a přes den